

Beslut om skötselplan för Sunnanå naturreservat, kommunfullmäktige 2007-05-29

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 3 områden vilka utgår från den skötsel som ska genomföras, se skötselplanekartan nedan. Skötselområdena är:

1. Vassområden
- 2: Områden med naturvårdande skoglig skötsel
- 3: Områden utan åtgärder

Skötselområde 1: Vassområden (totalt ca 11 ha)

Beskrivning

Stora områden med vass finns både i norr och söder av reservatsområdet. Holmsåns utlopp är starkt eutrofierad och igenväxningen i området är kraftig. Täta bladvassruggar dominerar stora delar av området. I kärrområdet norr om den gamla soptippen dominerar starrarter och näringskrävande örter finns rikligt. Intressanta växter som påträffats är bl a sprängört, stor-, vanlig-, och korsandmat, smalbladigt kaveldun och vattenstjärna. Området är inventerat av länsstyrelsen och är klassat som särskilt värdefull våtmark med högt naturvärde (naturvärdesklass 1). Fågellivet var tidigare mycket rikt men har gått tillbaka i takt med igenväxningen. På 70-talet fanns höga koncentrationer av skäggdoppingar och simänder. Arter som ses årligen är bl a brun kärrhök, rördrom och skägges.

Bevarandemål

Syftet är att återskapa och bevara höga naturvärden. Området tillhör de mest skyddsvärda inom den naturgeografiska regionen. Ett grundkrav för klass 1-objekten är hydrologisk stabilitet, vilket betyder att de måste vara väsentligen opåverkade av mänskliga ingrepp (undantaget hävd som bete och slätter) för att kunna bibehålla naturvärdena. I planeringssammanhang innebär det att inga ytterligare ingrepp får tillåtas. Undantag från detta får göras när det gäller att återställa den gamla tippen utanför reservatsgränsen, vilket innebär avledning av både ytvatten och lakvatten från denna tipp ut i kärrområdet inom naturreservatet. Regelbunden provtagning av lakvattnet kommer att utvisa om det i framtiden behövs ytterligare rening.

Den rika floran och fågellivet bevaras. Förutsättningar för grod- och kräldjur ska fortsatt vara goda. Mängden gamla träd och död ved ska på sikt öka i området.

Skötselplan

Vasslätter för att återskapa fria vattenytor behöver genomföras. Skötseln av reservatets vassområden bör i huvudsak inriktas på att bevara och förbättra biotopen för de växt- och djurarter som missgynnats av igenväxningen. Områdets bladvass- och vattenområden bör skötas så att den karakteristiska mångfalden av arter bevaras i livskraftiga och starka stammar. Åtgärderna bör syfta till att återskapa mynningen som viktig rast- och häckningslokal för fågellivet. Våra kunskaper om hur vasslätter påverkar vassberoende fågelarter är idag otillräckliga. Vissa fågelarter har gynnats av den starka vasstillväxten och vasslätterns omfattning måste regleras så att man inte riskerar att påtagligt försämr

vassområdena som fågelbiotop. Vidare ska man inte riskera att genom omfattande vassslåtter nå den gräns då någon känslig vassfågelart slås ut. Någon slåtter har inte skett på överskådlig tid och stora vassområden finns även norr om reservatet så även om slåttern blir omfattande är risken liten att totalt försämra livsbetingelserna för vasskrävande arter. En strävan ska vara att skapa en mosaik av olika biotoper för att gynna en mångfald av våtmarksarter. Att skära av bladvass under vattenytan är ett effektivt sätt att döda den. Det är viktigt att slåttermaterial körs bort för att undvika ansamlingar och därmed grüngödsling av stränderna vid mynningen. Slåttern bör ej påbörjas före 15 juli med tanke på häckande fåglar.

Vassröjning innebär en rad positiva effekter som gör att den kan utnyttjas som en naturvårdande åtgärd om man vill bevara och öka variationen och mångformigheten i stora vassbestånd. Vassröjning för med sig ökad ljusinstrålning och vindhastighet. Vattenkvaliteten förbättras genom att man bl a får högre syrehalt och kortare perioder med syrefria förhållanden i skördade områden. Skörden gynnar även djurlivet i vattnet som blir både art- och individrikare. Under vintertid påskyndas islossningen och ett röjt område kan vara isfritt ett par veckor före ett oröjt. Detta tillsammans med det rikare djurlivet i vattnet för med sig goda betingelser för rastande och häckande änder och gäss.

Vassöar omgivna av öppet vatten sparas.

Vassröjningen ska eftersträva att skapa mosaiker med laguner och kanaler som gynnar ett rikare fågelliv.

Vassröjningen ska bedrivas mekaniskt.

En blå bärd ska eftersträvas mot stränderna där det är möjligt.

För att öar ska fungera som häckningsöar bör de vara fria från vass i en zon på ca 50 m runt om ön. Inga träd, buskar eller sly får finnas på häckningsöarna.

Skötselområde 2: Område med naturvårdande skoglig skötsel

(totalt ca 2,1 ha)

Beskrivning

Områdena är lövdominerade och växer på frisk och fuktig mark. Torrare partier finns på hållmarker. I den lövdominerande skogen är klibbal tillsammans med björk mest förekommande. Reservatet har relativt riklig förekomst av död ved. Några delar har varit översvämmade där det nu finns rikligt med död ved. Väst om den gamla tippen finns ett område som innehåller grövre ekar som är äldre än övriga lövträd. Även en del äldre klibbalar förekommer.

Bevarandemål

Syftet är att återskapa och bevara höga naturvärden. Målet på sikt ska vara att få lövskogen att innehålla ett stort inslag av gamla träd och död ved. De grova ekarna i området ska gynnas och bevaras.

Skötselplan

Gamla ekar frihuggs så att ekkronorna blir helt fria från träd. Helst bör en zon på 5 m utanför ekkronan vara fri från omgivande träd. På 5 - 10 års sikt kan det vara lämpligt med granröjning.

Skötselområde 3: Område utan åtgärder (totalt ca 39,7 ha)

Beskrivning

Området består till en viss del av lövdominerad skog på frisk och fuktig mark, där dominerande trädslag är björk. En del torrare inslag med tall och asp finns i området. En stor del är fukthedar och madmark med insprängda låga bergsklackar. En del av området är öar och skär. En annan del av området är tidigare betade ängs- och hagmarker.

Bevarandemål

Syftet är att återskapa och bevara höga naturvärden. Området lämnas i det närmaste orört utan åtgärder till fri utveckling. På sikt ska skogen ha ett stort inslag av gamla träd och död ved.

Skötselplan

Inom 5 – 10 år kan det vara aktuellt att genomföra röjning av gran. Bete/slätter kan bli aktuellt på den tidigare betade ängs- och hagmarken.

Friluftsliv

Beskrivning

Området norr om hamnen är ett populärt utflyktsmål och som tidigare har använts flitigt av både lokalbefolkning och besökare för främst fågelskådning. Holmsåns mynning är bl a beskriven i "Natur i Älvsborgs län" för sitt rika fågelliv och intressant vegetation. Stigar finns mer eller mindre väl upptrampade i området. En del stigar leder ut till fritidsbebyggelsen och är väl använda. Andra stigar går bl a över hållmark ut till norra udden och är svårare att se. På norra udden i reservatet finns goda förutsättningar till en observationsplats med goda möjligheter till överblick av Holmsåns mynning i Vänern. Den kraftiga vegetationstillväxten har dock reducerat möjligheterna för fågelskådning.

Området är lättillgängligt. Den pågående expansionen i hamnområdet gör att antalet besökare förväntas öka markant i reservatsområdet.

Bevarandemål

Området bevaras mot vidare exploatering i framtiden. Sunnanå naturreservat är ett tätortsnära område med höga naturvärden som ska finnas för naturupplevelser och rekreation för lokalbefolkning och besökare.

Skötselplan

Informationstavlor om reservatet ska finnas i hamnen vid stigen som leder in till reservatet och vid cykelbanan och stigen som leder in i reservatet från sydväst. En spångad rundled med en avstickare ut till norra udden ska iordningställas så att det är lätt att hitta runt i reservatet. En väl markerad led gör också att man lättare kan särskilja stigarna som leder till norra udden och de som leder till fritidshusen.

Uppföljning

Uppföljning av bevarande mål

Kommunens parkavdelning ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs varje år för:

Informationsskyltar
Leder och stigar

Kommunens parkavdelning ansvarar för att uppföljning av bevarandemål för skötselområdena genomförs vart 5:e år.

Uppföljning av skötselplan

Entreprenörer eller kommunens parkavdelning (beroende på vem som utfört åtgärder) ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts.

Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritet	Finansiering
Informationstavlor	2007	I anslutning till stigarna som leder in i reservatet	1	Naturvårdsbidrag 50%/eget arbete Parkavdelningen 50%
Frihuggning av gamla ekar	2007	3	1	Kommunens årliga budget Parkavdelningen
Markerad spångad led	2007	Rundled genom reservatet med avstickare till norra udden	1	Naturvårdsbidrag 50%/eget arbete Parkavdelningen och DOF 50%
Röjning av gran	Inom 5 – 10 år	3	2	Kommunens årliga budget Parkavdelningen
Vassröjning	2007	1 Vassområdena vid Holmsåns mynning	1	Naturvårdsbidrag 50%/eget arbete Parkavdelningen och DOF 50%